

SoveLi ry

Seuratoimintakysely 2012 SoveLin jäsenjärjestöille

yhteenveto kyselystä

Reetta Kettunen
7.8.2012

Kysely on osa SLU:n ja liikuntajärjestöjen kehittämistoimintaa. Kysymykset on valmisteltu kehittämistyöryhmässä, jonka toiminnasta on vastannut SLU:n kehittämispäällikkö Sirpa Korkatti. Kysely toteutettiin sähköisellä lomakkeella, joka lähetettiin SoveLin kautta jäsenjärjestöille paikallisyhdistyksille toimitettavaksi. Lyhyen toteutusaikataulun vuoksi ei tavoitettu kaikkia yhdistyksiä.

SLU (Suomen Liikunta ja Urheilujärjestö) selvitti keväällä 2012 jäsenjärjestöjen ja paikallisten seurojen palveluiden tarvetta. Sama Seuratoimintakysely toteutettiin myöhemmin keväällä 2012 SoveLin jäsenjärjestöjen paikallisyhdistyksille. Yhteenvedo kyselystä on tehty SoveLi ry:ssä.

Kyselyn taustaa

Kyselyyn vastasi 108 paikallisyhdistystä. Kyselyyn olivat aiemmin vastanneet urheiluseurat. Sekaannusten vuoksi kansanterveys- ja vammaisyhdistyksille annettiin lisää aikaa vastaamiseen, mutta vastausaika jäi heidän osaltaan kuitenkin kahteen viikkoon. Vastauksista 61% edustaa Suomen Reumaliittoa ja 29% Suomen MS-liittoa. Loput n. 20% vastauksista jakautuu usean järjestön osalle noin viiden vastaajaryhmiin.

Noin puolet vastanneista yhdistyksistä sijaitsi yli 50 000 asukkaan kunnassa tai kaupungissa. Vastaajista n. 80% oli yhdistyksen puheenjohtaja tai hallituksen jäsen. Vastaukset olivat pääasiassa henkilökohtaisia mielipiteitä. Vain muutama yhdistys oli ehtinyt pohtia vastauksia laajemmin yhdessä.

Vastanneet yhdistykset:

- Kemin Seudun Diabetesyhdistys ry
- ~ RaumBaat "nuoret"
- ~ Kemin Seudun Sydänyhdistys ry
- ~ Vantaan Invalidit ry
- ~ Vakka-Suomen Selkäyhdistys ry
- ~ E-P.n Parkinson yhdistys ry
- ~ Itä-Uudenmaan psoriasisyhdistys ry
- ~ Salon Aivohalvauskerho
- ~ Kotkan seudun diabetes ry
- ~ Uudenmaan munuais- ja maksayhdistys UUMUry
- ~ Järvenpään reumayhdistys
- ~ Porvoon seudun selkäyhdistys ry
- ~ Borgåndens ryggförening rf
- ~ Kymenlaakson afasia- ja aivohalvausyhdistys ry
- ~ Raision Rinkka ry-
- ~ Tampereen Seudun Selkäyhdistys ry
- ~ Keski-Karjalan MS-yhdistys ry
- ~ Turun Seudun Selkäyhdistys ry
- ~ Etelä Saimaan Afasia- ja Aivohalvausyhdistys ry
- ~ Varsinais-Suomen Aivovammayhdistys
- ~ Turun seudun aivohalvaus- ja afasiayhdistys ry
- ~ Perhönjokilaakson Diabetesyhdistys r.y.
- ~ Järvenpään reumayhdistys ry
- ~ Mikkelin Parkions Yhdistys ty/Mikkelin Seudun Parkinson -kerho
- ~ Lappeenrannan Parkinson yhdistys ry
- ~ Päijät-Hämeen Aivohalvaus- ja afasiayhdistys ry
- ~ Iisamen Parkinson- kerho
- ~ Espoon reumayhdistys ry
- ~ Satakunnan AVH-yhdistys ry
- ~ Polioinvalidit ry VS osasto
- ~ Suomen Mielenterveysseura ry
- ~ Turun Seudun Nivelyhdistys ry
- ~ Mielenterveysyhdistys kello ry
- ~ Rauman seudun MS-yhdistys ry
- ~ Turun seudun aivohalvaus- ja afasiayhdistys ry

- " Pohjois- Karjalan MS-yhdistys ry
- " Rauman Parkinson Yhdistys
- " Helsingin Reumayhdistys ry
- " Lahden Reumayhdistys ry
- " Kajaanin reumayhdistisyhdistys
- " Kuhmon Reumayhdistys ry.
- " TURUN SEUDUN REUMAYHDISTYS RY
- " Savonlinnan seudun Reumayhdistys ry
- " Riihimäen Seudun REUMA-TULES ry
- " Vaasanseudun MS-Yhdistys
- " Mielenterveysyhdistys Kello ry
- " Nurmeksen Seudun Reumayhdistys ry
- " Kaakkois-Savon Tules ry
- " Harjavallan Seudun Reumayhdistys ry.
- " Oriveden Reumayhdistys ry
- " Rovaniemen Reumayhdistys ry
- " Lounais-Suomen MS-yhdistys
- " Keravan Diabetesyhdistys ry
- " Vakka-Suomen Diabetesyhdistys ry
- " Kymmenen virran MS-yhdistys ry
- " Jämsän Seudun Diabetesyhdistys ry.
- " Lahden seudun diabeetikot ry
- " Utajärven Reumayhdistys

- " Kuopion Reumayhdistys ry
- " Joensuun Reumayhdistys ry
- " Turun Seudun Vammaisjärjestöt/Happy House
- " Lahden Reumayhdistys ry
- " Lappeenrannan Reumayhdistys ry
- " Suonenjoki-Rautalampi TULES ry
- " Muhoksen Reumayhdistys ry
- " Lapin MS-yhdistys ry
- " Salon Reumayhdistys ry.
- " Lempäälän ja Vesilahden reumayhdistys
- " Pohjois-Suomen Parkinson-yhdistys ry
- " Porin Seudun Diabeetikot ry
- " Kuopion Reumayhdistys ry
- " Joensuun Reumayhdistys ry
- " Turun Seudun Vammaisjärjestöt/Happy House
- " Lahden Reumayhdistys ry

- " Järvi- Oriveden seudun Diabetesyhdistys
- " Pirkanmaan MS- yhdistys. RY
- " Kokan seudun diabetes ry
- " Laitilan seudun Reuma- ja Tulesyhdistys ry
- " Salon Diabetes ry
- " Uudenmaan Parkinson yhdistys
- " Suomen Fabry-yhdistys Ry
valtakunnallinen järjestö
- " Posion Diabetes ry
- " Porin Seudun Reumayhdistys ry
- " Savonlinnan Seudun Diabetes ry
- " Keravan Reuma ja Tules ry
- " Rovaniemen Seudun Diabetesyhdistys ry
- " Lappeenrannan Reumayhdistys ry
- " Suonenjoki-Rautalampi TULES ry
- " Muhoksen Reumayhdistys ry
- " Lapin MS-yhdistys ry
- " Salon Reumayhdistys ry.
- " Lempäälän ja Vesilahden reumayhdistys
- " Pohjois-Suomen Parkinson-yhdistys ry
- " Porin Seudun Diabeetikot ry

Kyselyn tarkoitus ja yhteenveto

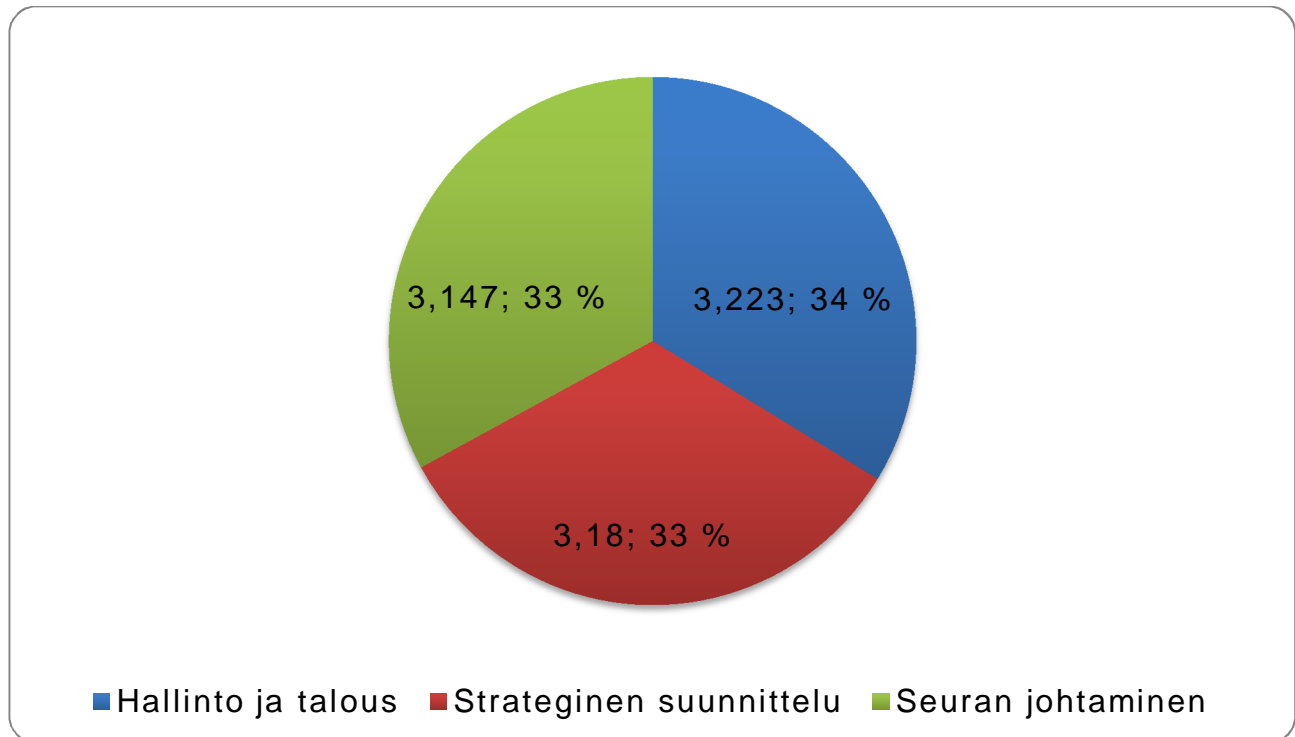
Kyselyn tarkoituksena oli selvittää yhdistysten toiminnan sisältöä ja toimintaa tukevia palvelutarpeita.

Vastanneiden mukaan yhdistysten toiminta oli keskittynyt pääasiassa aikuisten liikuntaan ja erityisryhmien harrasteliikuntaan. Alle 10 % vastauksista mainitsi kilpailutoiminnan .

Vapaissa vastauksissa nousi esille liikunnan lisäksi myös muuta harrastustoimintaa, kuten retket, kulttuuritoiminta, käsityöt, musiikki, teatteri ja matkat. Liikuntatoiminnasta mainittiin erilaiset liikuntatapahtumat, kävely, tanssiliikunta, keilailu, golf, kuntosali, jooga, tuolijumppa ja erilaisista peleistä curling, boccia. Erikseen mainittiin liikkumisesta yhdessä ikäihmisten ja aivohalvauksen saaneiden ihmisten kanssa.

Hallinnolliset palvelut

Tärkeäksi (3) toiminnan kehittämiseksi koettiin lähes tasaisesti seuraavat kaikki kyselyn kolme osaa: hallinto ja talous, strateginen suunnittelu ja seuran johtaminen. Asteikko: 1= ei kovin tärkeää 5=erittäin tärkeää

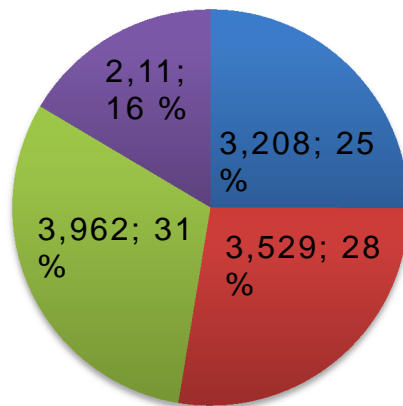

Kuvio 1. Kolme kyselyyn valittua palvelualueetta ja niiden koettu tärkeys. (3= tärkeä)

Puolet vastaajista arvioi, että seurantoiminnan kehittämiskohteiden selvittämiseen olevista tarpeellisista työkaluista olisi selvää hyötyä.

Toiminnalliset palvelut

Tärkeimpänä vastaajat painottivat palvelujen tarvetta liikuntatarjonnan kehittämiseksi eri kohderyhmille, toiseksi tärkeimpänä pidettiin palveluja tapahtumien järjestämiseen. Valmentajien ja ohjaajien koulutusta pidettiin myös tärkeänä, kun sensijaan urheiluakatemiayhteistyötä ei pidetty kovinkaan tärkeänä .

- Valmentaja- ja ohjaajakoulutus
- Tapahtumien järjestäminen
- Liikuntatarjonnan kehittäminen eri kohderyhmille
- Urheiluakatemiayhteistyö

Kuvio 2. Toiminnallisten palvelujen koettu tärkeys

Avoimissa kysymyksissä kerrottiin tarkemmin esimerkein toiminnallisia palveluja. Urheilu ja liikuntatoiminnan kehittämisessä nostettiin esille sellaisia asioita, kuten osallistuminen ja huolenaiheita sekä keinoja, miten saada passiiviset liikkeelle. Jotkut vastaajista halusivat löytää muita vertaisryhmiä, joiden kanssa voisi järjestää tapahtumia, kilpailuja jne.

”Mikä liikunnan järjestämisessä mietityttää eniten on se, että liikuntaa järjestetään jäsenten toiveiden mukaan mutta jäsenet eivät kuitenkaan lopulta osallistu.”

Useissa vastauksissa mainittiin puute ammattitaitoisista ohjaajista, liikunta tiloista ja suunnittelijoista. Yhdistysten taloudellinen tilanne ei riitä palkkaamaan omaa ohjaajaa ja erityisliikunnan ohjaajan resurssit eivät riitä liikuntapalvelujen tarpeisiin. Matkat palveluihin ovat vaikeasti toteutettavissa sekä avustajien tarve on yleistä liikuntarajoitteisten ryhmissä.

Vertaisohjaajakoulutus ja yhteistyötä vahvistava seuraparlamentti tuotiin esille yhtenä ratkaisuna liikuntatoiminnan kehittämiseksi

Kysyttäessä mille kohderyhmille erityisesti tulisi lisätä liikuntatoimintaa saatiin vastauksia, joissa perusteltiin palvelujen tarvetta iän, heikentyneen toimintakyvyn, syrjäytymisen sekä terveydellisten syiden vuoksi. Lähes kaikkien Soveltavan liikunnan Sovelin jäsenjärjestöjen tarpeet nousivat esille. Ehdotettiin myös omaisten mahdollisuutta osallistua liikuntaan. Vastaajat olivat huolestuneita myös terveytensä kannalta liian vähän liikuntaa harrastavista ja erityisesti mainittiin ne ryhmät, joiden liikkumisessa on paljon esteitä.

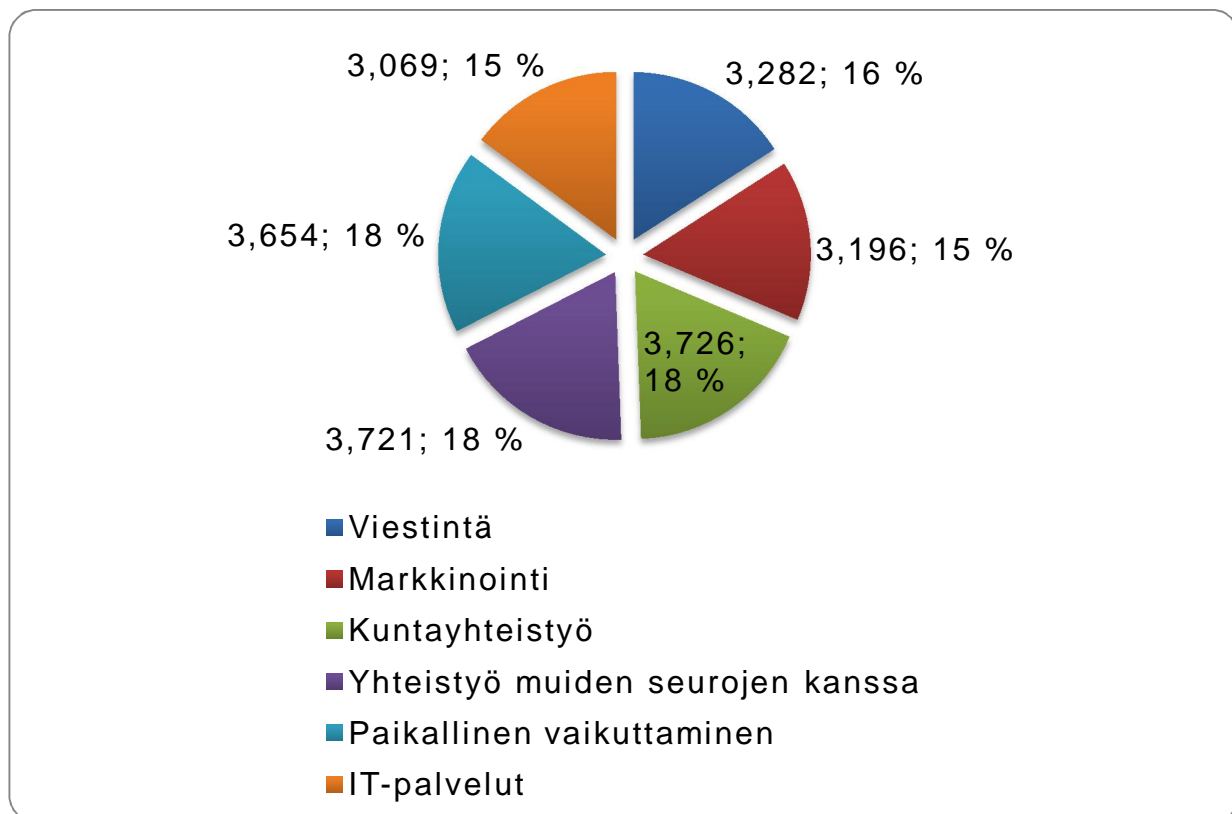
Tiedon lisäämistä soveltavasta liikunnasta sekä ratkaisua osallistumiseen toivottiin soveltamisesta:

”Liikuntatoiminnan kehittäminen kaikille sopivaksi, jotta ei tarvitsisi rajata osallistumista.” Myös liikuntavaihtoehtoja esitettiin: *”venyttely, uiminen voisiko avustettaville olla esim. ulkoilua”*

Toteamus soveltavan liikunnan haasteista tulee yhdessä vastauksessa esille: ”Hyvin heterogeeninen joukko, joka vaatisi saavutettavuusongelman ratkaisua”.

Muut tukipalvelut

Kuntayhteistyö, paikallinen vaikuttaminen ja yhteistyö muiden seurojen kanssa katsottiin lähes hyvin tärkeäksi (4= hyvin tärkeä, 3 =tärkeä) tukipalvelutoiminnoiksi. Myös viestintää, markkinointia ja it – palveluja kutakin pidettiin noin 15 prosentissa vastauksista tärkeänä (3) tukipalveluna.

Kuvio 3. Muiden tukipalvelujen merkitys

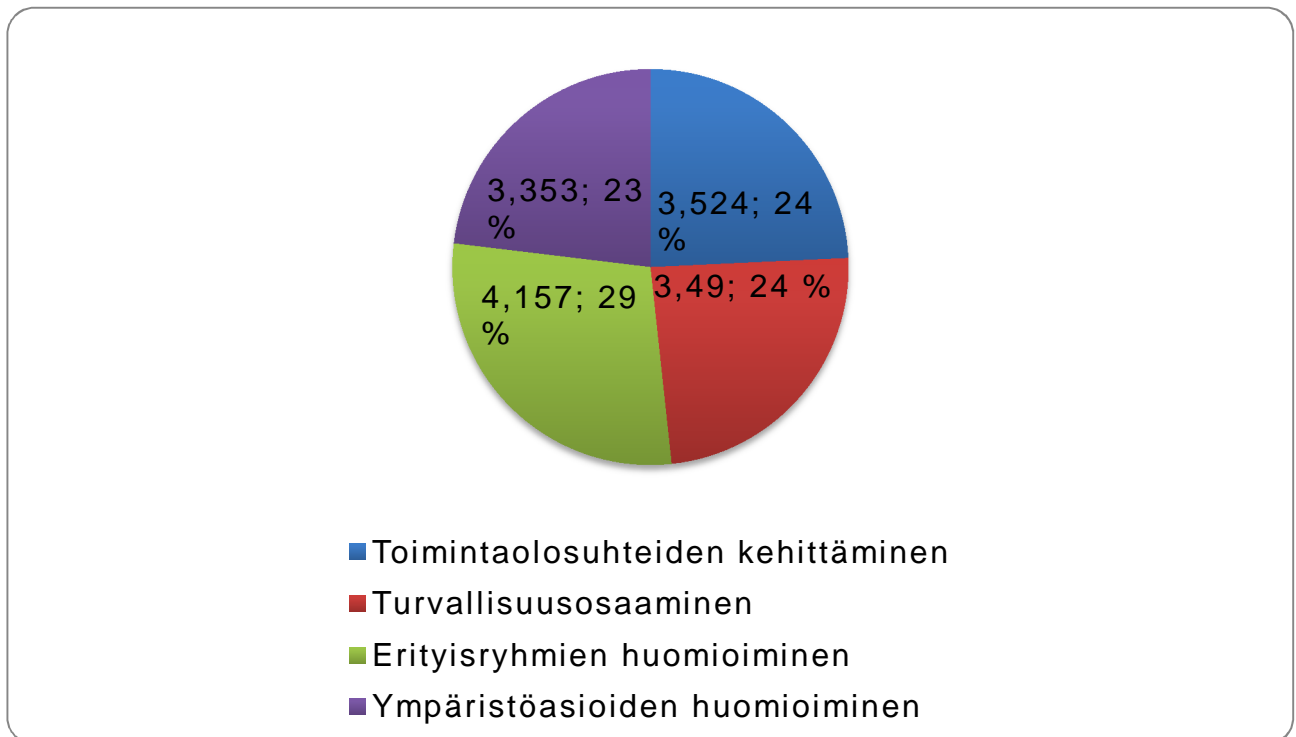
Tilojen ja toimintaolosuhteiden tarpeet

Erityisryhmien huomioiminen oli vastaajien mukaan hyvin/ erittäin tärkeää . Toimintaolosuhteiden kehittäminen oli lähes yhtä tärkeää. Turvallisuusosaamista pidettiin kolmanneksi tärkeimpänä.

Tilojen ahtaus, vaikea sisäänpääsy ja sisätilojen esteet tuotiin vastauksissa esille. Usein ryhmät ovat pieniä ja niille osoitetaan ahtaita tiloja. Liikuntatilojen kalliit vuokrat koettiin useissa vastauksissa liikuntatilojen saavuttamisen esteenä. Liikuntatilojen varustus mm. iduktiosilmukka, uimahallien tilat ja rappuset ja kylmä

vesi mainittiin liikuntaolosuhteiden esteenä. Esteettömyyden suunnittelu, asiantuntemus ja kunnan säästötoimet nähtiin syinä esteettömään rakentamiseen

”Toimintaolosuhteita tulisi kehittää siten, että esteettömiä tiloja (kuntosali, pelitilat) olisi tarjolla enemmän. Olemme erityisryhmä ja meille on tärkeää, että erityisryhmät huomioidaan. Tiloihin pääsy pyörätuolin käyttäjänä tai tiloissa liikkuminen ja toimiminen yksikätisenä on haaste. Esim. koulujen kuntosalitilat ja liikuntatilat on usein niin hankalien kulkuyhteyksien takana, että se rajaa osallistujia.”

Kuvio 4. Liikuntatilojen ja muidentoimintaolosuhteiden merkitys

”Liikuntapaikkojen suunnittelussa/käyttömahdollisuuksissa pitäisi enemmän ottaa huomioon liikuntarajoitteiset. Uimahallissa altaaseen pääsemiseksi helpommin kuljettavat rappuset, matalammat rappuset saunassa jne. Kuntosaleissa helpommin käytettävät laitteet. Erityisesti kaipaavat enemmän erityisryhmille suunnattuja ryhmiä eri liikuntalajeissa sopivia tiloja kohtuuhintaan pitäisi olla enemmän tarjolla, yhteistyösopimusten luomiseen ohjeita...”

Kuljetuspalvelujen tarve mainittiin paikkakunnalla, missä etäisyydet ovat pitkät. Muina terveisinä esitettiin useita kommentteja ja toiveita seuroille ja toiminnan kehittäjille sekä kunnille ja omille keskusjärjestöille:

” Vierivä kivi ei sammaloidu, nyt kun liikuntakyky on rajoittunut on kaikki mahdollinen liikunta erittäin tarpeellista..

- " *Vanhusten ja sairaiden huolto näyttää menevän tuuliajolle. Jos on rahaa käyttää saa kyllä palveluita yksityiseltä sektorilta.*
- " *Erityisryhmien toimintaa tarvii kehittää, jotta pysytään toimintakykyisinä ja aktiivisina kansalaisina*
- " *Liike on lääke!*
- " *Yhteistyötä eri vammaisjärjestöjen kanssa tulisi kehittää silloin pienilläkin yhdistyksillä ja järjestöillä olisi mahdollisuus osallistua ja harrastaa liikuntaa eri muodoissaan*
- " *Tarve tulee esille esim. koulutuksen yhteisissä keskusteluissa ja esitelmissä . Eli, tarpeellisia ovat.*
- " *Koulutus on ollut hyvää ja sitä toivotaan tulevaisuudessakin. Kiitos!*
- " *Oma kotikuntani on Askola (kuulumme Porvoonseutuun) ja täällä ei tapahdu mitään erityisliikunnan suhteen. En ikinä ole kuullut kunnan taholta esim. sanaa esteettömyys.*
- " *Keskusjärjestömme voisi olla aktiivisemmin mukana myös tälläisen pienen ja kaukana olevan järjestön kanssa.*
- " *Miten saamme yhteistyön käyntiin eri yhdistyksien ja seurojen ja oppilaitosten kanssa. Opiskelijoille olisi tärkeää saada kaikenlaisista vammaisista esimerkkejä opiskelunsa tueksi eli opintosuunnitelmiin myös vammaisjärjestöt ja yhdistykset.*
- " *miksi avustusten hakeminen/tilittäminen on niin ison paperisodan takana*
- " *Erityisryhmien liikunnan tärkeys on mielestäni hyvin tärkeää. Toivon panostusta tähän koska se edistää mahdollisimman kauan pärjäämistä kotona ja vähentää laitospaikkojen tarvetta. Tässä juuri yhdistysten vapaaehtoiset vertaisohjaajat ovat hyvin tärkeä osa. Toivon huomiota juuri näille järjestöille ja toimijoille.*
- " *Itsellä ei ainakaan ole tietoa Jämsän tarjoamista ilmaisipalveluista. Maksullisuus karsii osallistujia.*
- " *Esim. Laitilassa ei ole mitään erityisryhmille suunnattuja liikuntapalveluja. Kaupunki ei myönnä rahallista tukea sairastavien yhdistyksille. Aikaisemmin tk järjesti liikuntaryhmiä, mutta kaikki on nyt lopetettu!*
- " *meidän yhdistyksellä ei ole ollut koskaan ohjattua , säännöllistä liikuntaa. Se pitäisi saada alulle. Syksyyn suunniteltu.*
- " *Kun urheilu- ja kuntoutustoiminta pyritään yhdistämään, tullaan varsin vaikeaan yhdistelmään tarvitsijat ,tilat, kustannukset.. Maksajaksi ei tahdo löytyä edes valtio, eli vilut maksaa pienituloinen eläkeläinen*
- " *Tarve sairastavien henkilöiden kohdalla on niin erilainen, että se vaatii yksilöllistä käsittelyä kattojärjestön ja yhdistyksen sisällä.*
- " *Tapahtumissa tulisi olla läsnä/saatavilla asiantuntevaa apua mahdollisten diabetesongelmien kohdatessa.*
- " *Henkilökohtaisia tapaamisia enemmän ja pienellä alueella, jotta matkat ei tule liian pitkiksi ja kalliiksi. Henkilökohtaiset tapaamiset toisten kanssa antavat niin paljon enemmän kuin tämän "rakkineen" välityksellä. Tämän kanssa ei aina jaksu seurustella.*
- " **Erilaisia koulutuksia, esim. liikuntavastaaville. Infotilaisuuksia yhdistyksen jäsenille, esim. Sovelin uusista välineistä. Tiedotuskoulutusta. Koulutusta vapaaehtoistoiminnasta ja sen kehittämisestä.**
- " **Liikunta-avustukset auttaisivat liikuntaryhmien perustamisessa, kehittämisessä ja toiminnassa.**
- " **Olisiko mahdollista saada asiantuntija-apua henkilökohtaisesti liikunnan aloittamiseksi, joille se tuntuu vaikealta. Yhdistys voisi olla mukana.**
- " **Kunnan osallistumista kustannuksiin. Uimahallit halvemmiksi tai ilmaiseksi kuten joissain kunnissa kuulemma on**

- “ **Rahallahan ongelmia saisi ratkaistua.**
- “ **Liikunnanohjausta iäkkäille diabeetikoille ja liikuntarajoitteisille.**
- “ **Tietoa ja kurssitusta erityisryhmien ohjaamisessa**
- “ *Tarvitsisimme rahoitusta kalliisiin uimahallikuluihin ja vetäjän (fysioterapeutti) palkkaamiseen. Lisäksi kaipaisimme hyvin edullisia tiloja ja vetäjiä esim erilaisille tanssiryhmille ja rentoutusharjoituksiin*
- “ **Kunta lähestyy liikunta- ja urheiluasioissa ainoastaan urheiluseuroja, niinpä me muut jäädään tältä osin tiedottamisen ulkopuolelle. Me toimitaan kuitenkin vapaaehtoisvoimin ja täysin omalla ajalla ja vielä usein omalla rahalla soitetaan puhelut jne., meidän resurssit eivät riitä ihan kaikkeen. Niinpä toivoisikin, että kuntien liikuntatoimet olisivat automaattisesti yhteydessä alueidensa kaikkiin toimijoihin. Tämä olisi varmasti sellainen asia jota Sovelissa voitaisiin viedä eteenpäin.**
- “ **Viestintä hyväksi**
- “ **Aika vähän on mahdollista saada kaupungilta esim. ohjaajaa, koska jumpparyhmämme on iltaisin ja heidän työaikansa on päivällä.**
- “ **kuntien pitäisi satsata ns. kolmannen sektorin toimintaan. liikkuminen olisi kaikille etu. voisimme henkisesti ja fyysisesti paremmin. Se taas näkyisi ihmisten lääkärisäkäynti tarpeessa, joka todennäköisesti vähenisi. Satsaus liikunnan järjestämiseen yhdistyksille olisi hyvä sijoitus tulevaisuuden sairaanhoitomenoja ajatellen.**
- “ **monipuolista tarjontaa ja räätälöitynä monivammaiselle kohderyhmällemme, jotta myös he voisivat kokea liikunnan iloa**